

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยวภายใต้บริบทของอำเภอสันกำแพง และศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยการท่องเที่ยวนอกรีสอร์ทกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการสุ่มตัวอย่าง 400 ราย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้คือ

5.1 สรุปผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมด 387 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบในการท่องเที่ยวโดยมากไปกับเพื่อน รองลงมาคือมากับครอบครัว และใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยวในอำเภอสันกำแพงจำนวน 1 วัน

สภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวภายใต้บริบทของอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยแหล่งท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ ได้แก่ น้ำพุร้อนสันกำแพง ป่าดง ปงไหว และโครงการพระราชดำริห้วยลาน เป็นต้น และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้แก่ ศูนย์หัตถกรรมร่วมบ่อสร้าง บ้านจ้านัก โรงงานต่าง ๆ ศูนย์หัตถกรรมกระดาษสาและรมบ้านต้นเปา และศูนย์หัตถกรรมอำเภอสันกำแพง เป็นต้น นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเยือนเชียงใหม่ มักจะไปเที่ยวที่อำเภอสันกำแพง เพราะมีผ้าไหมและผ้าฝ้ายซึ่งทอมาจากอำเภอนี้ มีคุณภาพดี ราคาถูก เหมาะสำหรับเป็นของที่ระลึกแก่ญาติสนิทมิตรสหาย นอกจากนั้นยังมีโรงงานทอผ้าให้นักท่องเที่ยวได้ชมวิธีการทอ รวมทั้งการเลี้ยงตัวไหมให้ชมด้วย และระหว่างเส้นทางจากอำเภอเมืองถึงอำเภอสันกำแพง (ระยะทาง 13 ก.ม.) ยังมีโรงงานและร้านค้าของที่ระลึกเป็นจำนวนมาก เช่น เครื่องไม้แกะสลัก เครื่องเงิน เครื่องเงิน เครื่องหนัง เครื่องปั้นดินเผา และผ้าฝ้าย ให้นักท่องเที่ยวได้ชมและเลือกซื้ออีกด้วย

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอสันกำแพง ดังนี้

1. ในด้านแหล่งท่องเที่ยว มีระดับความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่ในระดับมาก และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในระดับมาก
2. ในด้านที่พัก กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นต่อความสะดวกในการหาที่พักแรมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อที่พักแรมที่มีรูปแบบหลากหลายมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง

3. ในด้านการบริการ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริการของร้านขายของที่ระลึก อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อการเก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าชม อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อการบริการของศูนย์ข้อมูล อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อการบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อความสะอาดและความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อที่จอดรถ อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นต่อการบริการของร้านอาหารอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อห้องสุขาสาธารณะ อยู่ในระดับปานกลาง
4. ในด้านความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อถนน อยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นต่อป้ายบอกชี้ทาง อยู่ในระดับมาก
5. ในด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อความปลอดภัยในการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก

พฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอสันกำแพง

ผลการศึกษา พบว่า

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอสันกำแพง คือน้ำพุร้อนสันกำแพง และส่วนใหญ่ไม่รู้จัก ปาดง ปงไหว และโครงการพระราชดำริห้วยลาน และส่วนใหญ่จะรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ หมู่บ้านหัตถกรรมร่มบ่อสร้าง และส่วนใหญ่ไม่รู้จักโรงงานต่าง ๆ ไม่รู้จักชุมชนร่องวัวแดง และไม่รู้จักบ้านช้างนั้ก

แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เยี่ยมชมในอำเภอสันกำแพงส่วนใหญ่จะได้เยี่ยมชมศูนย์หัตถกรรมร่มบ่อสร้าง รองลงมาได้เยี่ยมชมน้ำพุร้อนสันกำแพง และได้เยี่ยมชมศูนย์หัตถกรรมกระดาษสาและร่มบ้านต้นเปา และส่วนใหญ่ไม่ได้เยี่ยมชมศูนย์หัตถกรรมอำเภอสันกำแพงไม่ได้เยี่ยมชมปาดง ปงไหว ไม่ได้เยี่ยมชมวัด

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนและเยี่ยมญาติ รองลงมามาท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มาท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตของชุมชน มาท่องเที่ยวเพื่อเป็นโปรแกรมเสริมจากการเข้าร่วมประชุม/อบรม/สัมมนาที่จังหวัดเชียงใหม่ และมาท่องเที่ยวเพื่อเป็นโปรแกรมเสริมจากการมาพบปะติดต่อธุรกิจที่จังหวัดเชียงใหม่ ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ คือ การได้ซื้อสินค้าของที่ระลึกที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน รองลงมาคือการได้ท่องเที่ยว/ผจญภัย และได้สัมผัสธรรมชาติ และได้สัมผัสวิถีชีวิตชุมชน ได้ซื้อสินค้าของที่ระลึกที่ผลิตจากโรงงาน ได้รับประทานอาหารพื้นบ้านของชุมชน และได้พักผ่อนร่วมกับคนในชุมชน ตามลำดับ

ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวครั้งนี้ ที่มากที่สุด เป็นตนเองรองลงมา คือ เพื่อน และพ่อ แม่/ครอบครัว ด้านอื่น ๆ และบริษัท/หน่วยงานที่ทำงานตามลำดับ และเลือกช่วงเวลาเดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพง มากที่สุด คือ ขึ้นอยู่กับโอกาสไม่ได้กำหนดแน่นอน รองลงมา คือ ช่วงฤดูหนาว (ต.ค.-ก.พ.) และช่วงฤดูฝน (มิ.ย.-ก.ย.) ช่วงฤดูร้อน (มี.ค.-พ.ค.) และช่วงงานเทศกาล ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เลือกใช้บริการจัดนำเที่ยวผ่านช่องทางเพื่อน/ครอบครัว รองลงมา คือ จากแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง และโดยตนเอง โดยบริษัทตัวแทนนำเที่ยว (Travel Agent) โดยบริษัท/หน่วยงานที่ทำงาน และระบบการรับจองออนไลน์ ตามลำดับ และส่วนใหญ่ทำการค้นหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพงก่อนเดินทางมาท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่ค้นหาข้อมูลในการท่องเที่ยวจากบุคคลที่เคยมาเที่ยว รองลงมาค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์อำเภอสันกำแพง และค้นหาข้อมูลจากสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จากแหล่งอื่น และจากเว็บไซต์ทั่วไปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพง ตามลำดับ และมีการเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยวพื้นที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่มาแล้วมากกว่า 1 ครั้ง และจะรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยวในการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยว อำเภอสันกำแพง มากที่สุด รองลงมา คือ ใช้ราคากับประโยชน์ที่จะได้รับ และใช้ข้อมูลอื่น เช่น จากเพื่อน หรือจากคนที่เคยมา และเลือกรูปแบบโปรแกรมนำเที่ยวแบบครึ่งวันมากที่สุดรองลงมา คือ นำเที่ยวแบบเต็มวัน ทำการจัดโปรแกรมนำเที่ยวเอง และนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย (กรุ๊ปทัวร์) ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เลือกรูปแบบและราคาที่พักแบบอื่น ๆ เช่น บ้านเพื่อน บ้านญาติ ซึ่งไม่มีค่าใช้จ่าย รองลงมาพักแบบโรงแรม โดยส่วนใหญ่เลือกพักในราคา 500-1,000 บาท และเลือกพักแบบเกสเฮ้าส์ โดยส่วนใหญ่เลือกพักในราคา 100-300 บาท และเลือกพักแบบโฮมสเตย์ โดยส่วนใหญ่เลือกพักในราคา 100-300 บาท และทำการจัดหาที่พักผ่านช่องทางติดต่อที่พักโดยตรง รองลงมา ผ่านช่องทางเพื่อน/ครอบครัว และผ่านระบบการรับจองออนไลน์ ผ่านช่องทางอื่น เช่น สถานศึกษา ผ่านบริษัทตัวแทนจำหน่าย (Travel Agent) และผ่านบริษัท/หน่วยงาน ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะซื้อของที่ระลึกจากแหล่งท่องเที่ยว คือ ศูนย์หัตถกรรมบ่อสร้าง รองลงมาซื้อจากศูนย์หัตถกรรมสันกำแพง และซื้อจากถนนคนเดินและจากแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง ซื้อจากศูนย์หัตถกรรมบ้านต้นเปา จากศูนย์ OTOP ของตำบล และซื้อจากงานเทศกาลประจำปี ตามลำดับ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อของที่ระลึกนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อของที่ระลึกจากการมีความเอกลัทธิของสินค้า รองลงมาซื้อจากราคาที่เหมาะสม และซื้อจากรูปแบบของผลิตภัณฑ์ ซื้อจากการนำไปใช้ประโยชน์ได้ และซื้อจากการที่เพื่อน/ญาติแนะนำ ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอสันกำแพงอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจในกิจกรรมท่องเที่ยวแบบสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนอยู่ในระดับมาก รองลงมา มีความพึงพอใจในกิจกรรมแบบสัมผัสธรรมชาติอยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจในงานประเพณีท้องถิ่นของชุมชนที่จัดประจำปี อยู่ในระดับมาก

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจการพักแรมแบบโฮมสเตย์ อยู่ในระดับมาก รองลงมา มีความพึงพอใจในการพักแรมแบบเกสเฮ้าส์ อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจในการพักแรมแบบโรงแรม อยู่ในระดับมาก และส่วนใหญ่มีความพึงพอใจร้านขายของที่ระลึก อยู่ในระดับมาก รองลงมา มีความพึงพอใจในการบริการของศูนย์ข้อมูล/แผนที่เดินทาง อยู่ในระดับมาก และ

มีความพึงพอใจในที่จอดรถ อยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจในการบริการของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจในการบริการของห้องสุขาสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ มีความพึงพอใจในความอร่อยของอาหาร อยู่ในระดับมาก รองลงมา มีความพึงพอใจในราคาของอาหาร อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจในด้านความสะอาด/สุขลักษณะของร้านอาหาร อยู่ในระดับมาก มีความพึงพอใจในความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านถนน อยู่ในระดับมาก รองลงมา มีความพึงพอใจในความสะดวกของป้ายบอกทาง อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมาก และนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในความปลอดภัยในการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

เห็นว่า ร้านอาหารควรมีความหลากหลาย สินค้าของที่ระลึกควรมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ควรมีป้ายบอกทางที่ชัดเจน แหล่งท่องเที่ยวควรมีที่จอดรถเพียงพอ เจ้าหน้าที่ที่ให้บริการควรจัดการคิวในการรับบริการและให้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด มาเที่ยวกับเพื่อนและครอบครัว ใช้ระยะเวลาเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอสันกำแพงจำนวน 1 วัน ซึ่งสอดคล้องกับ เฉลิมชัย คำแสน และคณะ (2550) ที่ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย

ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอสันกำแพง

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ในอำเภอสันกำแพงอยู่ในระดับมาก มีความสะดวกในการหาที่พักแรม และที่พักแรมมีรูปแบบหลากหลาย มีการบริการร้านขายของที่ระลึก มีการเก็บค่าธรรมเนียมเข้าชม มีการบริการศูนย์ข้อมูล มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นบริการ มีที่จอดรถ มีบริการร้านอาหาร อยู่ในระดับมาก และมีการบริการห้องสุขาสาธารณสุข ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ศศิธร รุ่งกิจเลิศสกุล และคณะ (2550) มีสิ่งอำนวยความสะดวกมีที่จอดรถเพียงพอและเป็นระเบียบ มีป้ายบอกทาง บอกสถานที่ที่ชัดเจน รวมทั้งมีความปลอดภัยในการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพง
ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่รู้จักแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือน้ำพุร้อนสันกำแพง แต่ไม่รู้จัก ปาดง ปังไหว และโครงการพระราชดำริห้วยลาน และรู้จักแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ ศูนย์หัตถกรรมร่มบ่อสร้าง แต่ไม่รู้จักโรงงานต่างๆ ชุมชนร่องวัวแดง และบ้านจ้านัก

และนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะได้เยี่ยมชมศูนย์หัตถกรรมร่วมบ่อสร้าง น้ำพุร้อนสันกำแพง ศูนย์หัตถกรรมกระดาษสาและหมู่บ้านต้นเปา แต่ไม่ได้เยี่ยมชมศูนย์หัตถกรรมอำเภอสันกำแพง ป่าดง ปงไหว และวัด วัดอุปพระสงฆ์ที่มาท่องเที่ยวยังอำเภอสันกำแพง ส่วนใหญ่มาเพื่อพักผ่อนและเยี่ยมญาติ และมาเพื่อเรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพง สอดคล้องกับ จรัสพันธ์ ลิทธิเจริญ (2550) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวก็คือการได้ซื้อสินค้าของที่ระลึกที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของชุมชน และการได้ท่องเที่ยว/ผจญภัยและได้สัมผัสธรรมชาติ ได้สัมผัสวิถีชีวิตชุมชน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาท่องเที่ยวด้วยการตัดสินใจของตนเอง สอดคล้องกับ เฉลิมชัย คำแสน และคณะ (2550) และสุนตรา วงษ์พันธ์ (2550) โดยเลือกช่วงเวลาที่ยื่นอยู่กับโอกาสไม่ได้กำหนดแน่นอน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ จรัสพันธ์ ลิทธิเจริญ (2550) โดยจะเลือกใช้บริการนำเที่ยวผ่านเพื่อน/ครอบครัว และจากแหล่งท่องเที่ยวโดยตรง ซึ่งจะค้นหาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวจากบุคคลที่เคยมาเที่ยว จากเว็บไซต์อำเภอสันกำแพง จากสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และโดยส่วนใหญ่เคยมาท่องเที่ยวยังอำเภอสันกำแพงมาแล้วมากกว่า 1 ครั้ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับชลระตา นันดี(2552) อีกทั้งจะดูว่าแหล่งท่องเที่ยวใดมีรายละเอียดของสถานที่ท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ สอดคล้องกับ ชลระตา นันดี (2552) และดูที่ราคากับประโยชน์ที่จะได้รับแล้วจึงตัดสินใจมาท่องเที่ยวยังอำเภอสันกำแพง และจะใช้เวลาในการท่องเที่ยวแบบครึ่งวัน หรือเต็มวัน และจัดโปรแกรมนำเที่ยวเอง ในการมาท่องเที่ยวแต่ละครั้งนักท่องเที่ยวก็จะพักที่บ้านเพื่อนหรือบ้านญาติซึ่งไม่มีค่าใช้จ่าย หรือไม่ก็พักโรงแรมที่มีราคาระหว่าง 500-1,000 บาท โดยจะติดต่อที่พักโดยตรง หรือผ่านช่องทางเพื่อน/ครอบครัว และผ่านระบบการจองออนไลน์ และเมื่อมาถึงแหล่งท่องเที่ยวแล้วส่วนใหญ่จะซื้อของที่ระลึกจากแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะซื้อของที่ระลึกจากศูนย์หัตถกรรมบ่อสร้าง และศูนย์หัตถกรรมสันกำแพง โดยจะตัดสินใจซื้อของที่ระลึกจากการมีความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้าและมีราคาที่เหมาะสม

ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวในอำเภอสันกำแพง

นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ได้ให้ระดับความสำคัญในกิจกรรมท่องเที่ยวแบบสัมผัสวิถีชีวิตชุมชน และกิจกรรมแบบสัมผัสธรรมชาติในอำเภอสันกำแพงมาก อีกทั้งยังให้ความสำคัญในงานประเพณีท้องถิ่นของชุมชนที่จัดประจำปีมาก มีความพึงพอใจในการพักผ่อนแบบโฮมสเตย์ แบบเกสเฮ้าส์ และแบบโรงแรมมาก มีความพึงพอใจการบริการของร้านขายของที่ระลึก การบริการของศูนย์ข้อมูล/แผนกที่เดินทาง ที่จอดรถ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น และบริการของห้องสุขาสาธารณะ มาก มีความพึงพอใจในความอร่อยของอาหาร ราคาของอาหารความสะอาด/สุขลักษณะของร้านอาหาร มาก สอดคล้องกับ นัฐพงศ์ คุมา (2549) ในด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านการบริการของร้านอาหาร มีความพึงพอใจในความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวด้านถนนความสะดวกของป้ายบอกทาง และด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว มาก สอดคล้องกับกนกวรรณ สองสีโย (2550) ในด้านระบบคมนาคม และด้านระบบการจราจร และมีความพึงพอใจในความ

ปลอดภัยในการท่องเที่ยว มาก สอดคล้องกับ กนกวรรม สองสัโย (2550) ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

5.3 ข้อจำกัดในการทำวิจัย

ผู้ทำวิจัยได้ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่ ปี 2553 และแล้วเสร็จในปี 2558 ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงผู้นำและคณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน ทำให้เกิดการประสานงานในการเก็บข้อมูลล่าช้า ทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน แต่ข้อค้นพบที่ได้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่นำมาเป็นข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.4 ข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพง เห็นว่า มีร้านอาหารให้บริการน้อย มีราคาแพง แต่รสชาติดี ร้านค้าของที่ระลึกมีความเป็นเอกลักษณ์ดี มีให้เลือกหลากหลาย ราคาเหมาะสม แต่ควรเพิ่มความเป็นเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยว การคมนาคมสะดวก มีป้ายบอกทาง แต่มีขำรุดบ้าง สุขาสาธารณะมีความสะอาดและเพียงพอ ที่จอดรถมีไม่เพียงพอแต่ควรมีความปลอดภัยมากกว่านี้ มีที่พักแรมไม่เพียงพอต่อความต้องการ ผู้ให้บริการในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว มีการให้บริการที่ดีมาก พุดจาไพเราะ เต็มใจให้บริการแต่ไม่มีการจัดคิว และควรมีพนักงานคอยให้คำแนะนำหรือข้อมูลกับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ

5.5 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคนในชุมชนควรรหาเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอสันกำแพงเพื่อใช้พัฒนาของที่ระลึกต่อไป
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและคนในชุมชนอำเภอสันกำแพงควรจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่ได้เยี่ยมชมหรือไม่รู้จักมากนัก เช่น ป่าดง ปงไหว บ้านจ้างนั้ เป็นต้น โดยพัฒนาด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและป้ายบอกทาง อีกทั้งพัฒนาศักยภาพให้กับเจ้าหน้าที่และมัคคุเทศก์ที่จะนำเที่ยวและให้ข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว

5.6 ข้อเสนอแนะเชิงบริหารจัดการ

1. ควรจัดเจ้าหน้าที่ในการให้บริการด้านข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยวอย่างพอเพียง
2. ควรจัดระเบียบในการรับบริการ และควรจัดทำป้ายบอกทางที่ชัดเจนในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น บ้านจ้างนั้ เป็นต้น

5.7 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความสะดวกในการเข้าถึง และความปลอดภัย
2. ควรมีการวิจัยในการพัฒนาของที่ระลึกที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นของชุมชนเพื่อก่อให้เกิดรายได้กับคนในชุมชน และเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. ควรทำการศึกษาสำรวจและจัดเส้นทางท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอำเภอสันกำแพงด้วยตนเอง